

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ В ТРУДОВОМУ КОЛЕКТИВІ

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

1. Поняття соціально-психологічного клімату
2. Фактори, що впливають на соціально-психологічний клімат у колективі
3. Методи регуляції соціально-психологічного клімату
4. Роль керівника у формуванні соціально-психологічного клімату
5. Соціологічний аналіз соціально-психологічного клімату

ПОНЯТТЯ «СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ»

Під **соціально-психологічним кліматом** прийнято розуміти стан **трудового колективу** щодо його емоційного настрою, який відображає **реальну ситуацію трудової діяльності** (*характер, умови, організація праці*) і характер міжособистісних відносин

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ

Соціально-психологічний клімат відображає **емоційний настрій колективу, рівень і тип відносин** (стосунків), що склалися між його членами.

Він розкривається в **емоційних, вольових та інтелектуальних** станах і властивостях групи

ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ

це усі працівники, які входять до складу персоналу трудової організації і її структурних підрозділів. Відрізняють первинний і вторинний трудовий колективи.

На відміну від персоналу, саме **трудоий колектив** (особливо первинний) представляє собою соціальну групу, яка характеризується **соціальними зв'язками з емоційним забарвленням**

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ

Індивід у **соціальній групі** поводить ся не так, як на самоті. Група впливає на індивіда особливим чином.

Відбувається це тому, що **соціальна група** не є простою сумою індивідів, а об'єднанням на основі тісних **соціальних зав'язків** і **усталених соціальних відносин**

У групі виявляються такі соціально-психологічні явища, як *наслідування, навіювання, "психологічне зараження", спільні групові емоції.*

ПРОМІЖНИЙ ВИСНОВОК

У первинному **трудо­вому колективі** (як соціальної групі) колектив і працівник здійснюють **безпосередній взаємний вплив**.

Тут формуються і відбуваються ті **соціально-психологічні явища**, від яких залежить **емоційне самопочуття** та **емоційний (соціально-психологічний) клімат** всього колективу.

ПРОМІЖНИЙ ВИСНОВОК (продовження)

Соціально-психологічний клімат – це якісний бік стосунків, що виявляється у вигляді сукупності соціально-психологічних умов, які сприяють або перешкоджають продуктивній спільній діяльності та всебічному розвитку особистості в групі.

Це переважальна у групі або колективі стійка налаштованість його членів, що виявляється в усіх різноманітних формах їхньої діяльності.

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ

- Загальні чинники формування соціально-психологічного клімату:
- 1) характер виробничих відносин того підприємства, організації, складовою частиною якого є колектив;
 - 2) організація й умови трудової діяльності;
 - 3) стиль керівництва;
 - 4) соціально-психологічні, гендерні та демографічні особливості групи;
 - 5) чисельність групи.

Роль керівника у формуванні соціально-психологічного клімату

Особливу роль серед усіх інших факторів формування соціально-психологічного клімату трудового колективу **відіграють стосунки керівництва і підлеглих**, весь комплекс функцій, що виконується **керівником**.

Тому, стан соціально-психологічного клімату, ступінь його стимулюючого впливу на особистість може розглядатися як один із суттєвих показників ефективності діяльності керівника колективу.

Основна роль керівника у формуванні позитивного соціально-психологічного клімату – ***мінімізувати рівень конфліктності у колективі.***

ТИПИ І ОСНОВНІ ОЗНАКИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ

СПРИЯТЛИВИЙ

- 1) довіра і висока вимогливість членів групи один до одного;
- 2) доброзичлива і ділова критика;
- 3) вільне висловлювання власної думки під час обговорення питань, які стосуються колективу загалом;

НЕСПРИЯТЛИВИЙ

- 1) недовіра, заздрість, підозрілість стосовно один одного;
- 2) відсутність «здорової» критики, натомість «наговори» або повна байдужість;
- 3) думки відкрито не висловлюються, приховуються, або йдуть пересуди і наклепи;

ПРОДОВЖЕННЯ

4) відсутність тиску керівника, але визнання за ними права приймати значущі для групи рішення;

5) достатня поінформованість членів колективу про увесь стан справ;

6) задоволення від належності до колективу;

7) високий ступінь емоційного взаєморозуміння і взаємодопомоги

4) відсутність інформації;

5) емоційна напруга і часті конфлікти;

6) низька ефективність праці і низькі виробничі показники;;

7) висока плинність кадрів

МЕТОДИ РЕГУЛЯЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ

- 1. Організація спілкування і колективні відвідування місць відпочинку та культурно-масових установ;**
- 2. Організація потоку інформації: про підсумки діяльності, досягнення, невдачі тощо, про зміни в методах управління та структурні зміни в управлінні колективом;**
- 3. Організація системи самоуправління: передання керівником деяких питань на розгляд колективу;**
- 4. Організація громадських доручень з урахуванням віку, статі, інтересів і таке інше**

ЗАВДАННЯ

Соціологічний аналіз соціально-психологічного клімату

Запропонуйте найбільш оптимальний і розробіть соціологічний інструментарій вивчення соціально-психологічного клімату трудового колективу

